

- ชื่อวิทยานิพนธ์** : การพัฒนารูปแบบการตรวจสอบองค์กรของรัฐของผู้ตรวจการแผ่นดิน
ตามแนวทางพระพุทธศาสนา
- ผู้วิจัย** : นายพินิจ ตันติวิญญูพงศ์
- ปริญญา** : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)
- คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์**
- : ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง B.A. (Pol.Sci), M.A., Ph.D. (Leadership).
: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม พธ.บ., M.A., Ph.D. (Pol.Sci).
- วันสำเร็จการศึกษา** : ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๙

บทคัดย่อ

การวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ คือ ๑) เพื่อศึกษา แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการตรวจสอบองค์กรของรัฐของผู้ตรวจการแผ่นดิน ๒) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนารูปแบบการตรวจสอบองค์กรของรัฐของผู้ตรวจการแผ่นดิน ๓) เพื่อเสนอการพัฒนารูปแบบการตรวจสอบองค์กรของรัฐของผู้ตรวจการแผ่นดินโดยการบูรณาการหลักธรรมทางพุทธศาสนา การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูลจากคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา วรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา และผลงานวิชาการที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย ๖ กลุ่มคัดเลือกโดยวิธีเจาะจง จำนวน ๒๕ รูปหรือคน คือ ๑. ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ๒. ผู้บริหารระดับกลางของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ๓. เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ๔. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านพุทธศาสนา ๕. ผู้ทรงคุณวุฒิระดับสูง ๖. นักวิชาการทั่วไป โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง

ผลการวิจัยพบว่า

๑. ผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นองค์ตามรัฐธรรมนูญ ที่มีบทบาทอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจรัฐจึงมีความจำเป็นจะต้องพัฒนาองค์กร โดยนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์เสริมการพัฒนาองค์กรผู้ตรวจการแผ่นดิน ๓ ด้าน ดังนี้ ๑) การพัฒนาคุณลักษณะของผู้ตรวจการแผ่นดินใช้หลักออคติ ๔ ฉันทาคติ โทสาคติ โมหาคติ ภยากติ ๒) การพัฒนาบทบาทของผู้ตรวจการแผ่นดินใช้หลักพรหมวิหาร ๔ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ๓) การพัฒนากระบวนการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนของผู้ตรวจการแผ่นดิน ใช้หลักอภิภรณ์สมถวิธี สัมมุขาวินัย สติวินัย อมูหวินัย ปฎิญาตถรณะ ตัสสปาปิยสิกา เยภุยยสิกา ติมวัตถารกวินัย

๒. สภาพปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนารูปแบบการตรวจสอบองค์กรของรัฐของผู้ตรวจการแผ่นดิน มีดังนี้ ๑) ปัญหาการพัฒนาคุณลักษณะของผู้ตรวจการแผ่นดิน สาธารณชนยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนในคำวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดินว่ามีสองมาตรฐานหรือมีความลำเอียง

และการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินบางครั้งถือว่าอาจจะเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ๒) ปัญหาการพัฒนาบทบาทของผู้ตรวจการแผ่นดิน หน่วยงานรัฐหลายหน่วยงานมีบทบาทหน้าที่ซ้ำซ้อนกับองค์กรผู้ตรวจการแผ่นดิน และนักวิชาการและสาธารณชนวิจารณ์ผู้ตรวจการแผ่นดินว่ามีบทบาทหน้าที่ไม่ชัดเจน ๓) ปัญหาการพัฒนากระบวนการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนของผู้ตรวจการแผ่นดิน ไม่มีกระบวนการแก้ไขปัญหาที่ชัดเจนและไม่มีคู่มือวิธีปฏิบัติในการพิจารณาสอบสวนหาข้อเท็จจริงที่เหมาะสม และขาดการแก้ไขปัญหาเชิงระบบทำให้เกิดประเด็นการร้องเรียนซ้ำในปัญหาเดิมๆ และในบางกรณียังไม่สามารถแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนของประชาชนได้อย่างครบถ้วน

๓. การพัฒนารูปแบบการตรวจสอบองค์กรของรัฐของผู้ตรวจการแผ่นดิน ๑) การพัฒนาด้านคุณลักษณะของบุคคลที่เป็นผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องมีคุณลักษณะตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ และเป็นบุคคลผู้มีคุณธรรมไม่มีอคติ โดยนำคุณลักษณะตามกฎหมายและหลักอคติ ๔ ประการมาใช้กับประมวลจริยธรรมของผู้ตรวจการแผ่นดิน ๒) การพัฒนาบทบาทของผู้ตรวจการแผ่นดิน โดยองค์กรผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ในการเสนอแนะและให้คำปรึกษาได้เท่านั้น จึงควรแสดงบทบาทต่อสังคมโดยใช้หลักพุทธธรรม พรหมวิหาร ๔ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ซึ่งต้องจัดการอบรมพนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินรวมถึงผู้ตรวจการแผ่นดินในเรื่องบทบาทดังกล่าว ๓) การพัฒนากระบวนการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนของผู้ตรวจการแผ่นดิน การใช้หลักอภิศกสมถะวิธีในการพิจารณาสอบสวนเรื่องร้องเรียนโดยนำวิธีดังกล่าวมาประยุกต์ไว้ในคู่มือการสอบสวนของเจ้าหน้าที่สอบสวนของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

Dissertation Title : The Development Model of the Ombudsman’s Investigation of the State Organizations according to Buddhism

Researcher : Mr.Pinid Tantivinyapong

Degree : Doctor of Buddhism (Public Administration)

Dissertation Supervisory Committee

: Prof.Dr.Boonton Dockthaisong, B.A.,M.A., Ph.D.(Leadership)

: Assist. Prof.Dr. Surapon Suyaprom, B.A., M.A., Ph.D.(Poli Scie..)

Date of Graduation : 23 / March / 2016

ABSTRACT

Objectives of this research were; 1. to study concepts and theories related to development model of the Ombudsman’s investigation of the state organizations 2. To study problems and obstacles of development model of the Ombudsman’s investigation of the state organizations and 3. to propose the development model of the Ombudsman’s investigation of the state organizations integrated according to Buddhism. Methodology was the qualitative research method by analyzing data from Tipitaka, Exegesis, Buddhist scriptures and related document and collecting data from 25 key informants, purposefully selected from 6 groups of experts; 1) high level administrative Officers, 2) Middle level Officers and 3) staff from the office of the Ombudsman, 4) experts in Buddhism, 5) high level resource persons and 6) generalist academia. The tool to collect data was the structured in-depth-interview and data were analyzed by descriptive interpretation.

Findings were as follows:

1.Ombudsman is juristic person according to the constitution with roles and duties to check and balance the use of state authority. It was necessary to develop the Office by integration of Buddhadhamma in three dimesions; 1) the attributes of the Ombudsman with Agati 4; non-prejudice, *Chandāgati*, prejudice caused by love or desire, *Dosāgati*, prejudice caused by anger or hatred, *Mohāgati*, prejudice caused by delusion or stupidity, *Bhayāgati*, prejudice caused by fear. 2) the roles of the Ombudsman with Brahmavihara 4; holy abiding, *Mettā*, kindness, *Karunā*, loving kindness, *Muditā*, sympathetic joy and *Upekkhā*, impersonal serenity. 3) problem solving process development for complaints of

the Ombudsman using Adhikaranasamatha; settling of the disputes; *Sammukhāvinaya*, settling the case in front of the party concerned, Sativinaya, by mindfulness, *Amūlḥavinaya*, settling the case after recovering from insanity, *Patirñātakarana*, by confession. *Tassāpāpiyasikā*, settling the case according to the wrong doing, *Yebhuyyasikā*, settling the dispute by majority and *Tiṇavatthāarakavinaya*, settling the dispute by compromising.

2. General context, problems and obstacles of State organization auditing model development of the Ombudsman were that 1) the attributes of the Ombudsman; public still misunderstood the judgment of the Ombudsman with double standard, with prejudice and bias. Sometimes, the judgment of the Ombudsman slightly took side. 2) the problems of role development of the Ombudsman was that many state organizations had duplicated duties of the Ombudsman. Academia and public criticized that the roles of the Ombudsman was not clear, 3) the problems of complaint problem solving development was that there was not clear mean to solve the problems. There was no an appropriate single handbook on how to investigate for the facts. There was no systematic problem solving process causing complaint on the same cases repeatedly and by overall the public complaint could not be solved completely.

3. The development of state organization auditing model of the Ombudsman was that 1) development of the characteristics of the Ombudsman. The Ombudsman must have the characteristic according to the Article 7 of the law derived from the Constitution about the Ombudsman B.E. 2551, being the person with ethical virtue, without prejudice. This could apply the characteristics of the Ombudsman from the law and Akati 4 combined in the code of ethics of the Ombudsman, 2) development of the role of the Ombudsman. The Office of the Ombudsman had roles and duties to propose and advise, it should express itself to the public by using Brahmaviharadhamma 4; *Mettā*, *karunā*, *Muditā* and *Upekkhā*. There should be training personnel, staff including the Ombudsman himself in the 4 virtues, 3) development of complaint solving of the Ombudsman. This could apply the Athikaranasamatha, the settlement of disputes, to investigate for the facts of the complaints and the settlement of dispute methods should be incorporated in the handbook of complaint investigation of the Office of the Ombudsman.